

ŽUPANIJSKO NATJECANJE UČENIKA IZ GEOGRAFIJE 2009. GODINE

1. RAZRED

Zaporka _____ Bodovi _____

3

1. Na prikazanoj kartografskoj projekciji pol normalne kartografske mreže je u umjerenim geografskim širinama. Na crtu napiši riječ koja nedostaje i zaokruži točan odgovor.

- a) Prema položaju pola kartografske mreže ova projekcija je _____ .
b) Prema obliku pojekcijske plohe ovo je:

Lambertova azimutalna – Merkatorova cilindrična – Bonneova pseudokonusna

3

2. Zrakoplovi kompanija *Ekvador Airways* i *PAN AM* poletjeli su istovremeno sa zračne luke koja je na 80° z. g. d.. Zrakoplov *Ekvador Airwaysa* letio je duž ekvatora na istok i prešao udaljenost od 4000 km. Zrakoplov *PAN AM-a* letio je na zapad istom brzinom duž 40° s. g. š. i prešao istu udaljenost kao i onaj *Ekvador Airwaysa*. Do kojeg je stupnja geografske dužine stigao zrakoplov *Ekvador Airwaysa*, a do kojeg zrakoplov *PAN AM-a* ako je paralela 40° s. g. š. dva puta kraća od ekvatora?

Prostor za računanje:

Zrakoplov *Ekvador Arwaysa* došao je do _____ ° _____ geografske dužine, a zrakoplov *PAN AM-a* došao je do _____ ° _____ geografske dužine.

U sljedećim zadatcima prekriži netočan pojam ili podatak.

2

3. Najveći planet Sunčevog sustava je *Saturn / Jupiter* i tako velik ima **najkraće / najdulje** vrijeme rotacije.

2

4. Zemlja je najbliža Suncu **3. siječnja / 4. srpnja** i taj položaj zove se **afel / perihel**.

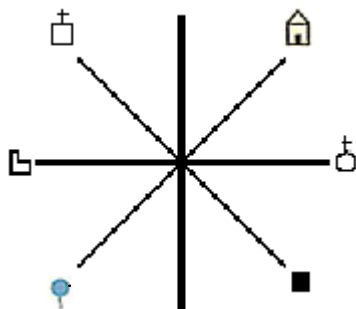
2

5. Različitim metodama mjerenja zemljišta bavi se **geologija / geodezija**, te koristi postupak prenošenja zakrivljene površine na ravnu plohu koji se naziva **kartiranje / projiciranje**.

2 6. Sunčeva *insolacija* / *radijacija* je ukupna količina zračenja koju emitira Sunce, a do Zemljine površine atmosfera izravno propusti **30% / 25%** Sunčevog zračenja.

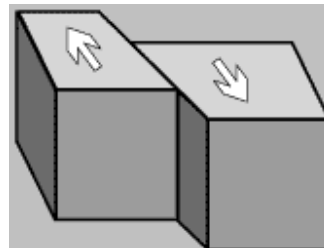
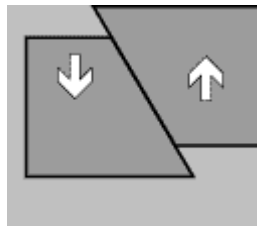
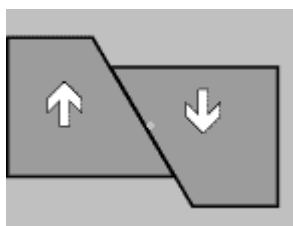
2 7. Zakrivljena linija koja na globusu siječe meridijane pod istim kutom zove se *loksodroma* / *ortodroma*, a najčešće se koristi u *zrakoplovnoj/pomorskoj* navigaciji.

3 8. Na crte uz stupanjske vrijednosti azimuta upiši naziv pripadajućeg topografskog znaka.

Objekt prikazan azimutom 270° je _____ a azimutom 45° je _____.

3 9. Upiši na crte ispod priloženih crteža naziv za vrstu rasjeda koju prikazuje pojedini crtež.

U sljedećim zadacima samo je jedan točan odgovor. Zaokruži slovo uz točan odgovor.

2 10. Heliocentrični sustav prvi je sredinom 16. st. uspostavio:

- a) Galileo Galilei b) Johann Kepler
c) Nikola Kopernik d) Isaac Newton

2 11. Koji od navedenih procesa ne pripada derazijskim procesima?

- a) soliflukcija b) spiranje c) eutrofizacija d) tečenje e) odronjavanje

2 12. Listovi topografske karte mjerila 1:200 000 predočavaju prostor od:

- a) 7'30" g. š. i g. d. b) 2° g. š i g. d. c) 30' g. š i g. d. d) 1° g. š i g. d.

2 13. Koji od navedenih oblika ne pripada podzemnim oblicima lave?

- a) neck b) lakolit c) lapil d) žila

2 14. Fluvijalni oblici rijas i estuarij pripadaju obalama koje su prema postanku:

- a) abrazijske b) organogene c) ingresijske d) eolske

U sljedećim zadacima na crte upiši odgovarajući pojam ili pojmove.

2

15. Djelovanjem povećanog tlaka na stijenu dolazi do prekristalizacije minerala koji poprimaju oblik štapića ili listića, ta osobina stijena naziva se _____.

2

16. Smjer magnetske igle prema geografskim polovima zatvara kut _____.

2

17. Hipsografska krivulja prikazuje odnos visine kopna i dubine mora na Zemlji. Najviša točka predočena na toj krivulji je vrh _____.(upiši naziv vrha)

2

18. Metode prikazivanja reljefa na općoj karti svijeta sitnog mjerila su perspektivne skice te metode _____ i _____.

2

19. Geološki najstarija reljefna cjelina Europe na kojoj su prevladavali procesi trošenja je _____.

2

20. Karte koje se upotrebljavaju u nastavi, a njihov se sadržaj može čitati i s 10 m udaljenosti zovu se _____ karte.

2

21. Među navedenim periodima Zemljine geološke prošlosti prekriži onaj koji ne pripada paleozoiku.

perm, arhaik, silur, devon, ordovicij, kambrij, karbon

2

22. Prekriži onaj geografski element koji na kartama nije prikazan topografskim znakom crne boje.

žičara, most, nasip, kanal, tunel, spomenik, dvorac

2

23. Među navedenim pojmovima prekriži onaj koji nije klimatski modifikator.

geografska dužina, vrsta tla, morske struje, nadmorska visina, reljef, atmosfera

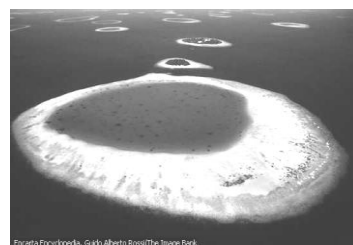
2

24. Među navedenim, zaokruži ime znanstvenika čije su spoznaje presudno utjecale na razvoj geografije od 2. do 16. stoljeća.

Eratosten, Ptolemej, Herodot, Aristotel, Tales

3

25. Upiši na crte nazive reljefnih oblika koje prikazuje pojedina slika.

3

26. Poredaj brojevima od 1 do 5 slojeve koji grade Zemljin zračni omotač tako da je brojem 1 označen najgušći sloj a brojem 5 najrjeđi sloj.

_____ stratosfera, _____ termosfera, _____ egzosfera, _____, mezosfera, _____ troposfera

U sljedećim zadatcima poveži desni stupac s lijevim upisivanjem slova na crtu ispred pojmova u lijevom stupcu. Jedno slovo je višak.

3

27. Poveži reljefne oblike s odgovarajućim procesom nastanka.

_____ cirk	A. marinska akumulacija
_____ gur	B. glacijalna erozija
_____ kamenica	C. krška korozija
_____ žalo	D. eolska korazija
	E. eolska akumulacija

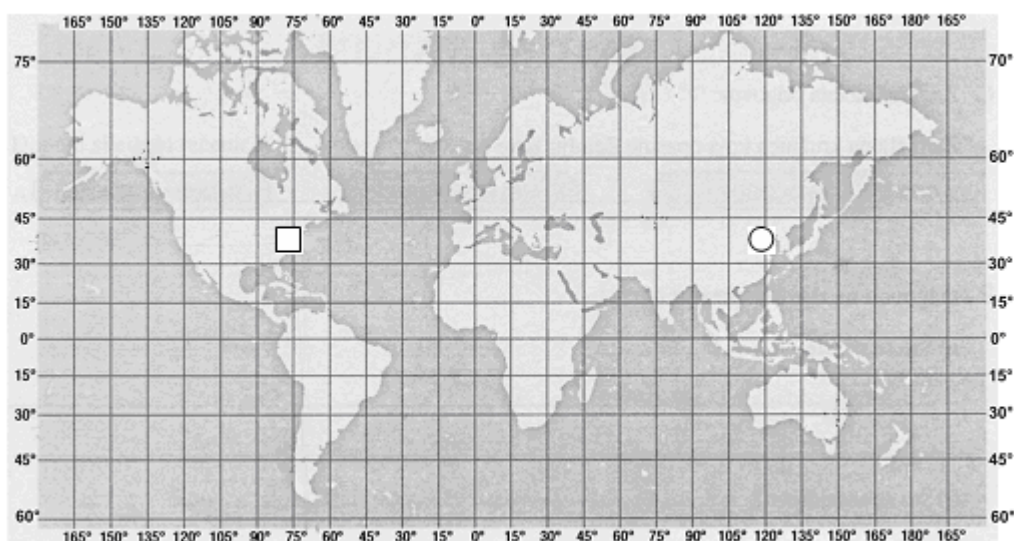
3

28. Poveži geografske područje (lokalitete) s karakterističnim procesima.

_____ Island	A. podvlačenje oceanske litosferne ploče pod oceansku
_____ Himalaja	B. podvlačenje oceanske litosferne ploče pod kontinentsku
_____ Ande	C. podvlačenje kontinentske litosferne ploče pod kontinentsku
_____ San Andreas	D. razmicanje litosfernih ploča
	E. smicanje litosfernih ploča

3

29. Otvaranje ljetnih olimpijskih igara u Bejingu (○) počelo je u 20.00 sati po Zapadnoaustralskom vremenu. Označi mjesto sa (▲) na 35° s. g. š. koje je pratilo izravan televizijski prijenos u 14.00 sati. U koliko sati su izravan prijenos iz Bejinga pratili gledatelji u mjestu označenom s (□).

U označenom mjestu je _____ sati.

3

30. Upiši X u kvadratić koji se nalazi na mjestu najvećeg nagiba reljefa prikazanog izohipsama. Na priloženu crtu upiši vrijednost ekvidistanca.

Ekvidistanca je _____ m.

